

10. REFORMA FINANȚĂRII MEDIULUI DE AFACERI

Obiective și măsuri principale: Reforma vizează sprijinirea mediului de afaceri pe termen lung pentru facilitarea tranziției verzi și digitale prin reformarea sistemului de finanțare și crearea unor mecanisme complexe de suport pentru industria prelucrătoare.

Elementele cheie includ:

- Înființarea unui Fond de Investiții pentru Sprijinul Mediului de afaceri (tip private equity) cu o capitalizare inițială de 2 miliarde lei din Fondul de Privatizare
- Crearea cadrului legal pentru investiții strategice în industria prelucrătoare (pentru investiții peste 150 milioane euro)
- Implementarea creditului de investiții ca instrument de stimulare, inclusiv subvenționarea parțială a dobânzii și grant de 25% din valoarea investiției
- Dezvoltarea cadrului legal pentru acordarea de granturi specifice industriei prelucrătoare

Calendar de implementare:

- Q3 2025: Studiu pentru Fondul de Investiții (private equity) pentru mediul de afaceri
- Q4 2025: Act normativ pentru înființarea Fondului
- Q4 2025: Cadrul legal pentru stimularea investițiilor strategice și granturi în industria prelucrătoare
- Q4 2026: Operaționalizarea Fondului de Investiții

Impact bugetar estimat:

- Capitalizare inițială fond: 2 miliarde lei
- Grant-uri de 25% din valoarea investițiilor eligibile
- Subvenționare parțială dobânzi pentru credite de investiții

Lectură critică a reformei propuse:

Reforma sistemului de finanțare a mediului de afaceri reprezintă una dintre cele mai ambițioase încercări de restructurare a relației stat-mediul privat din ultimii ani, propunând o abordare integrată care combină instrumente financiare clasice cu mecanisme inovative de tip private equity. Cu toate acestea, complexitatea designului și multiplicitatea instrumentelor propuse ridică întrebări legitime privind capacitatea de implementare și coordonare. De asemenea, suma alocată este infimă pentru necesitățile din economie, dar și pentru a putea fi o ofertă competitivă în raport cu alte instrumente de finanțare sau cu alte jurisdicții cu sisteme de finanțare mai generoase.

Primul aspect care atrage atenția este abordarea duală a finanțării - pe de o parte prin instrumente de piață (fondul de private equity), pe de altă parte prin mecanisme tradiționale de ajutor de stat. Deși această abordare poate părea comprehensivă, experiența altor țări sugerează că succesul depinde crucial de capacitatea de a asigura complementaritatea reală între diferitele instrumente. Operaționalizarea unui fond de private equity cu capital public

ridică provocări specifice privind guvernanta și criteriile de investiții, mai ales în contextul în care România nu are experiență anterioară cu astfel de instrumente.

Un element particular de îngrijorare este focalizarea puternică pe industria prelucrătoare și pragul ridicat pentru investițiile strategice. Deși acest sector are nevoie evidentă de sprijin pentru tranziția verde și digitală, abordarea sectorială și pragul de 150 milioane euro pentru investițiile strategice riscă să excludă proiecte inovative de dimensiuni mai mici și să creeze distorsiuni în alocarea resurselor. Acest aspect este cu atât mai relevant cu cât economia românească are nevoie de diversificare și de susținerea sectoarelor cu potențial de inovare.

Mecanismul de credit de investiții cu subvenționare parțială a dobânzii și grant de 25% este poate cea mai interesantă inovație a reformei, dar și cea mai riscantă din perspectiva implementării. Experiența anterioară cu scheme similare arată că succesul depinde crucial de claritatea criteriilor de eligibilitate, capacitatea administrativă de procesare și, mai ales, de coordonarea eficientă între multiplele instituții implicate - bănci, autorități fiscale, Banca de Investiții și Dezvoltare și agențiile de implementare. În absența unui cadru clar de guvernanta și a unor mecanisme robuste de monitorizare, există riscul real ca aceste instrumente să nu își atingă obiectivul de stimulare a transformării structurale a economiei.